

Záhadná stínomilka od Tří Seker - nový druh pro Českou republiku

Kateřina Dvořáková, Tří Sekery a Libor Dvořák,
Městské muzeum Mariánské Lázně

Stínomilky jsou menší nenápadné mouchy (do velikosti 3 mm), většinou žlutě zbarvené, někdy se skvrnitými křídly. Z České republiky je dosud známo více než 70 druhů. Jak napovídá název, většina druhů preferuje zástin. Živí se rozkládající se rostlinnou hmotou, nejsou medicínsky ani zemědělsky zajímavé a tudíž jim není věnována velká pozornost. Snad právě proto lze při jejich studiu zjistit ještě mnoho zajímavého.

V červnu 2010 jsme při entomologickém průzkumu u rybníka Sekera chytili do smýkáčích sítí i párek much z rodu *Homoneura*. Pohledem do mikroskopu jsme zjistili, že to bude něco neobvyklého. Díky výrazným znakům na pohlavním ústrojí samečka jsme snadno zjistili, že jde o druh *Homoneura tenera*, který nebyl dosud známý z České republiky. Následovalo pátrání v odborné literatuře a emailová komunikace s evropskými kolegy, abychom se dověděli o druhu co nejvíce.

Stínomilka *Homoneura tenera* byla popsána vynikajícím německým dipterologem H. Loewem v roce 1846 z lokality Nordhausen u Kasselu v Hesensku. Poté se objevily nálezy v severní Evropě: Norsko, Finsko, Lotyšsko a Estonsko. Další nálezy pocházejí z ruského Dálného východu.

Všude je tato stínomilka vzácná, „nejhojnější“ je ve Finsku, kde je známo 13 nálezů, vždy po 1–2 jedincích. Ve střední Evropě nebyla od Loewova článku nalezena. Náš nález byl první ve střední Evropě po roce 1846!

Toto zjištění nás natolik zaujalo, že jsme se rozhodli v roce 2011 zkusit štěstí v podobném termínu na stejném místě, a ejhle, další samička stínomilky *H. tenera*. V roce 2012 se úspěch opět opakoval, přibyla další samička. V roce 2013 jsme se zaměřili na fakt, že všechny

předchozí jedince jsme našli na velmi malé plošce o rozloze pouhých několika m². Takže jsme smýkáčím sítím prohlíželi po každých 3–5 krocích. Výsledek byl velmi překvapivý: chytili jsme párek na téměř stejném místě, jako všechny předchozí kusy, mimo vymezené území však nikoliv... Snažení v roce 2014 bylo totožné: zase jeden sameček na téměř stejném místě, v okolí nic!

Abychom shrnuli dosud známé fakty o této záhadné stínomilce: (1) Jedná se o nový druh pro Českou republiku a o první nálezy ve střední Evropě od roku 1846. (2) Jednotlivé kusy jsme chytili od roku 2010 do roku 2014, tedy na stejné lokalitě pět let po sobě, což v Evropě nemá obdoby. (3) Nejbližší lokality v Evropě jsou vzdáleny přes 700 km. (4) Všechny stínomilky jsme chytili na mikrostanošti o rozloze do 10 m².

▼ Sameček stínomilky *Homoneura tenera* od Tří Seker. Foto: Josef Dvořák

